

Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022

Scop

Elaborarea reperelor metodologice are ca scop sprijinirea profesorilor în aplicarea, la nivelul anului școlar 2021-2022, a programelor școlare de clasa a IX-a (elaborate în 2009) la generația de elevi care a studiat după programe școlare noi pe parcursul clasei pregătitoare – clasa a VIII-a (începând cu anul școlar 2012-2013).

Premise:

1. centrarea pe **competențe** ca element organizator central al programelor școlare specifice diferitelor discipline/domenii de studiu;
2. existența unui **profil de formare** al elevului care definește așteptările de la absolventul unui nivel de învățământ;
3. promovarea unui **curriculum flexibil**, care să permită diversificarea și adaptarea situațiilor de învățare pentru elevi, în acord cu caracteristicile de vârstă/nivel de dezvoltare, cu interesele și aptitudinile elevului, cu respectarea diversității (etno-culturale, lingvistice, religioase etc.) precum și cu așteptările societății și implicite ale pieței muncii;
4. nevoia de **valorificare a contextelor formale, nonformale și informale** de învățare;
5. nevoia de a dezvolta secțiunea din programă dedicată *Sugestiilor metodologice*;
6. promovarea unor **instrumente unitare de proiectare curriculară**, susținute deja la nivelul primar și gimnazial prin proiectul CRED.

De la curriculumul scris la cel aplicat

Curriculumul național scris (intenționat), conceput pe baza unui ansamblu de principii, asigură **flexibilizarea și personalizarea** demersului didactic, în acord cu nevoile, interesele și ritmurile diferite de dezvoltare a elevilor.

Profesorul are libertatea contextualizării programei școlare și proiectării unor parcursuri de învățare personalizate. Proiectarea demersului didactic se realizează prin raportare la programa școlară și presupune:

- lectura integrală și personalizată a programei școlare;
- elaborarea planificării calendaristice;
- proiectarea unităților de învățare.

Astfel, la nivelul **curriculumului aplicat**, diversitatea contextelor conduce la o diversitate a abordărilor materializate într-o multitudine de parcursuri ale programelor școlare.

În consecință, Reperele metodologice vor oferi **sprijin profesorilor** în trecerea de la curriculumul scris (intenționat) la cel aplicat (implementat). **Identificarea discontinuităților dintre achizițiile învățării la finalul ciclului gimnazial și achizițiile, așteptate și necesare, pentru debutul clasei**

a IX-a, dar și diminuarea diferențelor, la nivelul implementării curriculumului, prin propunerea de soluții inovatoare, va asigura un debut liceal eficient.

Propunere de structură a Reperelor metodologice¹

Introducere

În elaborarea *Reperelor metodologice* se vor avea în vedere următoarele aspecte:

- curriculumul dezvoltat pe baza competențelor, în progresie de la un an de studiu la altul, permite o abordare flexibilă în proiectarea și organizarea activităților, în funcție de contextul generat de fiecare clasă de elevi, și prin urmare, demersul nu va fi unul prescriptiv, ci unul care va deschide noi oportunități spre diversificare și inovare;
- orice achiziție, depistată a fi insuficient structurată la începutul clasei a IX-a, va fi consolidată printr-o abordare care reconectează competența specifică respectivă sau conceptul încă neinteriorizat anterior la curriculumul în curs.

1) Planificarea calendaristică

Realizarea planificării calendaristice pentru anul școlar 2021-2022 se face plecând de la estimarea achizițiilor elevilor la sfârșitul clasei a VIII-a, după 9 ani de școlarizare.

Etape:

- consultarea setului de programe școlare pentru învățământul gimnazial și sesizarea elementelor, fie insuficient structurate/neabordate, fie deja predate/învățate, în raport cu programa clasei a IX-a;
- anticiparea unor eventuale probleme de învățare în contextul identificării unor discontinuități între achizițiile potențiale la sfârșitul clasei a VIII-a și cele așteptate la nivelul clasei a IX-a;
- realizarea de conexiuni între componentele estimate a fi insuficient asimilate/neasimilate și programa pentru clasa a IX-a;
- includerea unei perioade de 2-3 săptămâni la începutul anului școlar pentru realizarea unei evaluări inițiale temeinice și ajustarea planificării inițiale pe baza rezultatelor evaluării.

Realizarea planificării noi se realizează pe baza unui set de întrebări:

- Ce elemente de discontinuitate există între programele de gimnaziu parcurse de elevi și programa de clasa a IX-a?
- Ce elemente de continuitate există între programele de gimnaziu și programa de clasa a IX-a?
 - o Ce punți se pot realiza pe baza comparației dintre programele de gimnaziu și programa clasei a IX-a? etc.;
 - o Este necesară recuperarea unor conținuturi ale învățării?

¹ Descriem un proces pe care fiecare cadru didactic îl poate parcurge pentru a planifica și proiecta demersul didactic astfel încât, la finalul clasei a IX-a, toate competențele specifice din programa școlară să fie structurate.

2) Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anul anterior

Pentru a identifica nevoile de învățare ale elevilor, la începutul clasei a IX-a, profesorul trebuie să pornească de la evaluarea inițială a achizițiilor disciplinare. Acest demers de evaluare va lua în considerare întreaga construcție a învățării din gimnaziu, în contextul progresiei competențelor specifice din programa școlară.

Cum se structurează demersul didactic pentru a construi învățarea la clasa a IX-a pe baza acestor achiziții fundamentale?

- ✓ Cum remodelez planificarea după evaluarea inițială?
- ✓ Ce achiziții trebuie reluate? Este necesară abordarea remedială?
- ✓ Cum se realizează diferențierea? Ce nevoi au elevii în risc? Ce nevoi au elevii cu performanțe superioare?

Această secțiune are rolul de a sprijini profesorii cu repere pentru elaborarea unor seturi de **sarcini de evaluare** adaptate, cu rol de a identifica măsura în care s-au dezvoltat competențe specifice în anii anteriori de studiu. Vor fi puse la dispoziție sarcini de evaluare, pe niveluri (minim, mediu înalt), care vizează competențe specifice având rolul de a fundamenta construirea activităților de învățare remediale, contextualizate și centrate pe competențe.

Exemplele de sarcini de evaluare vor evidenția modul în care se poate măsura nivelul de structurare a competenței, în același timp constituindu-se în exemple de bune practici pentru profesori care nu au beneficiat de o formare centrată pe aceste aspecte.

În același timp, se va recomanda utilizarea unor **instrumente de evaluare și metode de evaluare**, care să permită o apreciere holistică a nivelului de realizare a diverselor competențe (ex. teste scrise, probe de evaluare practică, grile de evaluare criteriale, metoda proiectului etc.).

3) Recomandări pentru construirea noilor achiziții

Rezultatele evaluărilor vor sta la baza proiectării demersurilor didactice ulterioare. Reperete metodologice vor propune modalități de sprijin al profesorului pentru angajarea nivelului de achiziție existent și pentru structurarea componentelor încă instabile/insuficient dezvoltate, identificate prin evaluarea inițială, ceea ce va fundamenta activitatea de tip remedial.

Demersul de construire a achizițiilor viitoare, prevăzute pentru anul școlar 2021-2022 va porni de la întrebări ale profesorului, precum: Ce reiau din programele anterioare? Ce reformulez în noi contexte de învățare? Ce competențe din programa/programele anterioare fuzionează cu elemente/componente din anul în curs? Cum voi realiza această fuzionare? Cum consolidez/dezvolt achizițiile învățării predate deja, dar care sunt țintite și de programa de clasa a IX-a? Sunt necesare activități de recuperare pentru conținuturi ale învățării neacoperite de programele anterioare? Cum le racordez la programa de clasa a IX-a? etc.

Exemplele de activități de învățare propuse vor sprijini profesorul în activitatea de structurare a competențelor specifice din programa de clasa a IX-a. Se va avea în vedere și raportarea activităților la profilul de formare și, implicit, la competențele cheie. Această dimensiune a

demersului va aduce un nivel de noutate în ceea ce privește abordarea didactică, menită să genereze creșterea motivației pentru învățare.

Reperete metodologice vor prezenta **exemple care să faciliteze utilizarea în predare-învățare-evaluare a instrumentarului noilor tehnologii**: platforme de învățare online (de exemplu, Google classroom, Moodle, Microsoft Teams, Edmodo, Learningapps), mijloace de comunicare cu elevul (de exemplu, Whatsapp, Facebook/Messenger, email etc.), aplicații online cu scop de învățare (de exemplu, Kahoot, Padlet, Livresq), aplicații pentru comunicarea colaborativă online (de exemplu, Meet, Skype, Zoom). De asemenea, vor fi prezentate resurse educaționale deschise, valide/validate din punct de vedere educațional. Se va promova învățarea digitală autentică și utilizarea noilor tehnologii ca o constantă a procesului didactic, indiferent de modul de organizare a acestuia (față în față, la distanță).

4) Adaptarea la particularitățile/categoriile de elevi în risc

Această secțiune va fi special dedicată elevilor din medii și grupuri dezavantajate, elevi cu diferite cerințe educaționale speciale, elevi cu statut socio-economic scăzut și nivel educațional al părinților scăzut, elevi situați în zona rezultatelor scăzute și foarte scăzute etc.

Vor fi elaborate recomandări adaptate la diferite nevoi de învățare, cu rol de a sprijini profesorii în **construirea învățării remediale** pentru aceste categorii de elevi.